

Putulan kirjasto- ja kyläyhdistys

putulan.kirjasto@gmail.com

Viite: Ennakkolausuntopyyntö 1.10.2021

Asia: Hollola, Hämeenkosken Putula, Jokelan/Sulosaaren tila

Putulan kirjasto- ja kotiseutuyhdistys on pyytänyt alueelliselta vastuumuseolta ennakkolausuntoa Jokelan/Sulosaaren tilasta kohteen myyntiä varten.

Tausta- ja historiatiedot

Jokelan talouskeskus, joka tunnetaan myös Sulosaaren talona, sijaitsee Putulankoskelle johtavan kapean Myllytien pohjoispäässä peltoaukion laidassa. Sulosaaren 1800-luvun lopulla rakennettu asuin- ja kaupparakennus on Myllytien suuntainen. Pihapiiriä rajaa molemmilta sivuilta hirsiset piharakennukset.

Myllykulman seutu muodostui Hyrkkälän ja Putulan kylien kaupalliseksi keskukseksi ja itsellisten ammatinharjoittajien asuinalueeksi 1900-luvun alussa. Jokelan tilan omistajapariskunta Sylvi ja Jussi Sulosaari pitivät tuolloin talossaan kauppaa ja postia. Heillä oli seitsemän lasta. Rakennuksen viimeisimmät käyttäjät olivat heidän poikansa Maurin tyttäret Anja (1939–2009) ja Pirkko (1945–2007). He asuivat Helsingissä, ja pitivät isovanhempiansa Sylvi ja Jussi Sulosaaren entistä tilaa kesänviettopaikkanaan. Naimattomat sisarukset testamenttasivat sukutalonsa ja omaisuuttaan Putulan kirjasto- ja kotiseutuyhdistykselle, toiveenaan huolenpito rakennuksista ja kenties kotimuseo. Tähän yhdistyksellä ei ole ollut voimavaroja. Päärakennuksen irtaimistosta on koottu näyttely kylän kirjastolle.

Rakennusten nykytila

Rakennukset ovat säilyneet pitkälti alkuperäisessä asussaan. Päärakennuksessa on sähköt, ei lvi-tekniikkaa. Kapearunkoisessa talonpoikaistalossa on neljä läpitalon huonetta. Toisen päädyn kauppahuoneeseen on oma sisäänkäynti tien puolelta. Pihan puolen lasikuistilta astutaan suureen tupaan, josta on myös käynti kauppahuoneeseen. Tuvan toisesta päästä mennään kamariin ja edelleen toisessa päädyssä sijaitsevaan saliin. Huoneissa on uunit, tuvassa leivinuuni. Lasikuistin kylkeen on jossain vaiheessa rakennettu puusee, jonne on kulku lasikuistilta – oman aikansa sisä-wc. Piharakennuksissa on mm. sauna, entinen navetta ja verstaalia. Pihassa on myös kookas maakellari. Pihapiiri on villiintynyt, mutta siinä on havaittavissa entisen hoidetun puutarhan rakenteita, muun muassa syreenimaja.

Rakennukset ovat olleet vaille käyttöä yli vuosikymmenen ja etenkin päärakennukselle on kertynyt korjausvelkaa. Museo on tehnyt kohteessa katselmuskäynnin 1.10.2021. Liitteenä on raportti kuntokatselmuksesta.

Museon lausunto

Jokelan/Sulosaaren tila sijaitsee maakunnallisesti merkittävässä rakennetussa kulttuuriympäristössä (Hyrkkälän ja Putulan kylien kulttuurimaisema, Päijät-Hämeen maakuntakaava 2014). Keskeisellä paikalla sijaitsevalla tilakokonaisuudella on merkittävä rakennushistoriallinen, maisemallinen ja kyläkuvallinen arvo, ja se on kulttuurihistorialtaan paikallisesti arvokas.

Tilan kulttuuri- ja rakennushistoriallisen arvon ja kyläkuvallisen merkittävyyden takia tilan rakennuskanta tulee lähtökohtaisesti korjata säilyttäen. Yhdistyksen kannattaa teettää rakennuksista korjattavuus selvitys ja rakennushistorian dokumentointi perinteisiin hirsirakennuksiin erikoistuneella asiantuntijalla, jolloin korjaustarpeen laajuus ja kiireellisyysjärjestys on ostajalla etukäteen tiedossa. Päärakennuksen vaurioiden eteneminen on estettävä siinäkin tapauksessa, ettei ostajaa heti löydy.

Kohteen korjaustöihin on mahdollista hakea rakennusperinnön korjausavustuksia. Alueellisesta vastuumuseosta saa myös neuvontaa avustuksiin ja korjausrakentamiseen liittyen.

Alueellinen vastuumuseo ei puolla kohteen purkamista. Maankäyttö- ja rakennuslain 139 § mukaan purkamisluvan myöntämisen edellytyksenä on, ettei purkaminen merkitsisi rakennettuun ympäristöön sisältyvien perinne-, kauneus- tai muiden arvojen hävittämistä.

Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo

tutkimuspäällikkö	Hannu Takala
tutkija, korjausrakentamisen asiantuntija	Anssi Malinen
tutkija	Reetta Nousiainen

Liite Raportti kuntokatselmuksesta

Tiedoksi Hollolan kunta, kaavoitus ja rakennusvalvonta